



## ADVIES

# Stemrecht 16 tot 18-jarigen – gemeenteraadsverkiezingen 2018

Datum: 30 oktober 2017

Advies-nr. JR/17/12

<b>Strekking van het advies:</b> nvt
<b>Reglement/decreet:</b> Artikel I van de afsprakennota tussen stadsbestuur Gent en de Jeugd Raad, goedgekeurd op de gemeenteraad van 23/09/2013
Verplicht advies / spontaan advies / advies op vraag van college van burgemeester en schepenen
<b>Hoe kwam dit advies tot stand?</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Het idee werd een eerste keer besproken met de leden van het bestuur van de Jeugd Raad op 14 juni 2017</li><li>- Het project werd aangekondigd op de gemeenteraadscommissie van 19 juni 2017.</li><li>- Er was een overleg met schepenen Bracke op 4 juli 2017, samen met de Vlaamse Jeugd Raad, waar de Gentse Jeugd Raad onderstaande bedenkingen formuleerde.</li><li>- De officiële vraag om advies werd op 13 oktober 2017 verstuurd naar de Jeugd Raad, waarna de standpunten opnieuw werden besproken en geformuleerd door de leden van het bestuur van de Gentse Jeugd Raad.</li></ul>
<b>Wie werd betrokken?</b> Het bestuur van de Gentse Jeugd Raad, de Vlaamse Jeugd Raad
<b>Betrokken dienst en/of contactpersoon van de Stad Gent</b> Els Nijskens, dienst Burgerzaken
<b>Omkadering</b> (situering, achtergrondinformatie) Zie hierboven.
<b>Minderheidsstandpunt</b> (indien nodig) nvt.

### Hoe staat de Jeugd Raad tegenover dergelijk experiment in Gent? Wat zijn voor-, nadelen en mogelijk valkuilen?

Eerst en vooral betreuren we het feit dat er over dit project eerder beslissingen worden aangekondigd dan dat ze worden doorgesproken. Dit is niet alleen een onprettige manier van werken, het zet ook een open dialoog tussen beleidsmakers en jongeren onder druk. Terwijl dat laatste nu net één van de doelstellingen zou moeten zijn voor dit project.

We geloven dat het stadsbestuur oprecht goede bedoelingen heeft met het organiseren van zo'n project. Het siert het bestuur dat ze signalen van individuele jongeren opvangen en hier effectief mee aan de slag gaan. We steunen de Vlaamse Jeugd Raad in hun acties om te gaan voor stemrecht vanaf 16 jaar, en zien in dit project eenzelfde pleidooi vanuit het Gentse stadsbestuur.

We dromen van een stad waar beleidsmakers oprecht geïnteresseerd zijn in jongeren en omgekeerd, waar ruimte is om in onderling overleg beslissingen te nemen. Stemrecht vanaf 16 jaar kan hierbij een stap in de goede richting zijn: politici zouden misschien meer met jongeren communiceren en jongeren zouden zich misschien beter gaan informeren.

Het grote nadeel aan dit voorstel is dat een stem van jongeren niet 'echt' zal meetellen. We weten uit eigen ervaring hoe moeilijk het is om jongeren te betrekken bij het beleid. De belangrijkste



voorwaarde voor jongerenparticipatie is hen au serieux te nemen: door eerlijk te zijn in wat wel en niet mogelijk is. We vragen met aandring in alle communicatie hierover eerlijk en duidelijk te zijn. Als hun stem wettelijk niet meetelt, welke andere garanties kan Stad Gent dan wel geven aan de jongeren die participeren?

We vragen ons af hoe deze stemming een 'populariteitspoll' kan overstijgen. We geloven niet dat de keuze voor partijen of politici een grote meerwaarde biedt. Enerzijds omdat er een grote kans is dat deze niet representatief is, anderzijds omdat het geen wettelijke waarde heeft. We twijfelen aan de meerwaarde op lange termijn wanneer een politicus na de verkiezingen verneemt dat andere burgers hem/haar wel of niet zou hebben verkozen? Daarom pleiten we ervoor dit soort onderzoek uit te besteden en representatief te laten uitvoeren.

Het lijkt ons wel een interessant project wanneer beleidsmakers aan zo'n grote groep jongeren een aantal thema's voorschotelen waarover zij hun mening kunnen geven. We vinden het immers interessanter dat beleidsmakers weten waar jongeren van wakker liggen, dan dat ze weten voor wie ze al dan stemmen. Deze input kan meegenomen worden in verdere beleidsplannen, wat de uitkomst van de verkiezingen ook zal zijn. Bijkomend voordeel is dat beleidsplannen achteraf ook getoetst kunnen worden aan deze voorstellen.

We stellen dan ook voor dat 'de politiek' zelf eerst de oefening doet welke thema's ze willen bevragen bij jongeren. Als Jeugd Raad engageren we ons graag om samen met jullie deze thema's te vertalen naar een (ver)werkbaar en begrijpbare vraag aan jongeren.

'Ge moet uw stad kennen als ge uw mening wilt geven', zei onze burgemeester ooit in een filmpje. We zien zo'n stemming eerder als een eindpunt in jongerenparticipatie, niet als een beginpunt. Ook de Ambrassade (het vroegere Steunpunt Jeugd) gebruikt als methodiek informeren → sensibiliseren → activeren, in die volgorde. Het voorstel voor 'stemrecht' zet volgens ons nog te weinig in op de eerste twee werkwoorden.

Indien het stadsbestuur dit project wil gebruiken als argument om op Vlaams of federaal niveau stemrecht 16 in te voeren, hopen we dat het stadsbestuur goed beseft dat het project vanaf de eerste keer succesvol moet zijn. Indien het niet slaagt zal dit eerder een argument tegen dan voor stemrecht op 16 zijn. Het is vanuit deze optiek dat we als Jeugd Raad hier erg waakzaam voor willen zijn.

### **Er wordt gedacht aan een digitaal stelsysteem. Hoe wordt ervoor gezorgd dat alle Gentse jongeren worden bereikt en dus ook kwetsbare jongeren en jongeren die digitaal minder hun weg vinden?**

Hoe dan ook moet een digitaal systeem in alle aspecten laagdrempelig en gebruiksvriendelijk zijn: het moet feilloos werken op verschillende toestellen, men kan inloggen zonder gedoe en alles is opgesteld in duidelijke en eenvoudige taal. Al heeft een grote meerderheid van de jongeren een smartphone of computer, de mogelijkheid om digitaal te stemmen blijft inderdaad een drempel. Ook bij jongerenparticipatie speelt de 'participatieparadox': weinigen participeren veel, velen participeren weinig. Er zal sowieso extra moeten worden geïnvesteerd in het bereiken van die doelgroepen die weinig participeren. Het zou Stad Gent sieren hier oprecht voldoende inspanningen te leveren om echt iedereen te betrekken. Een 'verkiezingsresultaat' dat niet representatief is, heeft volgens ons immers weinig waarde.



## **Welk traject kan worden gevolgd om ook scholen hierbij te betrekken? Hoe wordt dit het best aangepakt?**

Wij geven in dit advies enkel de suggestie mee dat dit best gebeurt via scholen, jeugdorganisaties en andere tussenpersonen. Hierbij willen we nogmaals benadrukken dat het voor die jongeren (en de organisaties die men hierbij wil betrekken) zeer duidelijk moet zijn wat de meerwaarde is om hieraan te participeren. Met andere woorden: het moet meer zijn dan een experiment of vrijblijvende bevraging.

Daarnaast adviseren we het stadsbestuur rekening te houden met de timing en drukke agenda van scholen en jeugdorganisaties. Een project dat draait rond verkiezingen en nog moet worden opgezet, zal vooral in september of begin oktober moeten plaatsvinden. Dit is een zeer moeilijke maand om iets te organiseren aangezien het werkjaar dan voor velen start.

## **Heeft de Jeugdraad suggesties om ook op andere manieren jongeren te betrekken en te informeren in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen?**

Als Jeugdraad zien we het als onze taak om onafhankelijk van de stad jongeren te informeren over de verkiezingen. Deze verkiezingen zullen de eerste zijn waarbij kinderen geboren in het jaar 2000 zullen stemmen. Daarom doopten we ons verkiezingsproject Onze Eeuw.

Het zotste dat we binnen dit project zullen organiseren is een dag rond burgerschap, democratie en politiek. We nodigen 1000 Gentse laatstejaars-scholieren uit op 8 mei in de Vooruit. Naast een debat dat iedereen zal bijwonen, bieden we zo'n 20 verschillende workshops aan, zoals:

- Speeddate met politici
- leer 'overtuigen met stijl'
- politiek op sociale media
- mountainbike-tocht door de stad
- werk je eigen campagne uit
- ...

We worden hiervoor ondersteund door de Jeugddienst en werken samen met onderstaande organisaties: Dienst Internationale Relaties, Vooruit, de Ambrassade, Universiteit Gent, Vlaamse Jeugdraad, Mediaraven, Labo vzw, JES vzw, Socratisch gesprek, BELvue-museum, VVJ, ... Het is de eerste maal in Vlaanderen dat zo'n project op deze schaal zal worden georganiseerd.

We merken hier graag nog eens op dat het enthousiasme bij de scholen en organisaties om hieraan deel te nemen alvast veel hoger is dan bij de politici. We weten niet goed wat we hieruit mogen concluderen, maar weigeren te geloven dat politici niet geïnteresseerd zijn in jongeren. ;-)



## Heeft de Jeugdraad nog andere suggesties?

We vatten hieronder nog eens in vier punten ons advies samen en gaan hierover graag met jullie in gesprek

1. Maak werk van eerlijke en duidelijk communicatie
2. Geef het engagement dat er effectief iets met de resultaten zal gebeuren
3. Zorg voor een uitgebreid traject om alle soorten jongeren te bereiken, bovenop het digitale
4. Ga op zoek naar welke thema's jongeren belangrijk vinden, niet voor welke politicus ze al dan niet zouden stemmen

Tot binnenkort

Thibalt Bonte  
Secretaris

Maité Coppens  
Voorzitter